

Holbergprisen i skolen: Fagseminar 2013

6 – 7 November

Bergen

Mangfold av metoder innen human- og samfunnsvitenskapene

En metode er et redskap, en framgangsmåte og et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap på. Kvalitative intervjuer, dokumentanalyse, feltstudier, kildekritikk, spørreskjemaundersøkelser, filmopptak, billedanalyse, deltakende observasjon, gruppeintervjuer, medieanalyse og statistikk. Dette er noen av de kvalitative og kvantitative metodene som benyttes i human- og samfunnsvitenskapene. En vitenskapelig metode kjennetegnes av at framgangsmåten for innsamling og behandling av ulike typer data er systematisk, standardisert og etterprøvbar. Forskningsprosessen er preget av en kontinuerlig vurdering av (1) om tolkningene er godt underbygd, (2) om de stemmer overens med det presenterte materialet og (3) om tolkningene er teoretisk gjennomarbeidet. Mange vil si at *tolkning* av kildemateriale og tekster er det særegne ved humanistenes og samfunnsviternes forskningsarbeid. Utfordringen ved alt forskningsarbeid innen disse disiplinene er å overskride *forståelsen* og *beskrivelsen* av fenomener, til å kunne *forklare* fenomenene vi forsker på, enten det gjelder forskning på muslimske kvinner i Norge, mobbing, valgdeltakelse, hekseprosesser eller de norske sykehusenes historie. Tre forskere med

faglig bakgrunn fra historie, statsvitenskap og sosialantropologi vil presentere redskaper for å gjennomføre forskningsarbeid med forskjellige tematiske fokus.

På årets lærerseminar vil vi få innblikk i tre metoder som er farget av tre disipliners faglige forutsetninger og utfordringer. Professor Teemu Ryymin vil presentere grunnleggende forskningsmetoder i historiefaget som omfatter hvordan man kan identifisere og arbeide med relevante kilder. Seniorforsker Jacob Aars vil gi en presentasjon av metode og kildemangfold i forskning på valg og demokrati. Han vil også gi et innblikk i den kvantitative samfunnsforskningens utfordringer og "usikkerheter". Til slutt vil seniorforsker Christine Jacobsen ta oss med inn i den kvalitative forskningens mangfoldige landskap gjennom å presentere deltakende observasjon som metode i forskning på migrasjon og kjønn. Alle foredragsholderne vil relatere sine innlegg til hvordan elever i videregående kan forske og de vil reflektere omkring spørsmål om hvordan valg av metode og tolkning av kildemateriale påvirker kunnskapen vi frembringer.

Onsdag 6. november

Ankomst Bergen

Flybuss ca hvert 15 minutt fra Flesland. Gå av ved Hotell Norge/Festplassen. Pris: 95 kr
NB: Direktebuss til Bergen Sentrum ca 10-20 min kortere reisetid enn flybuss via Fyllingsdalen. Direktebuss/Fyllingsdalen går annenhver gang.

Fra kl 14.00: Innsjekk Rica Hotel Bergen

Ca 2 minutters gange fra busstopp/Hotell Norge. Barbara Wendelbo (mob: 907 44 896) tar i mot i resepsjon. Christiesgate 5-7, Tlf: 55 36 29 00

Kl 17.00 – 17.30 Ingrid Müftüoglu og Barbara Wendelbo ønsker velkommen

Presentasjon av deltagere og det faglige innholdet for seminaret ved Ingrid

(Sted: SV-fakultetet, L. Mauritz hus, Fosswinckelsgate 6, øverste etasje)

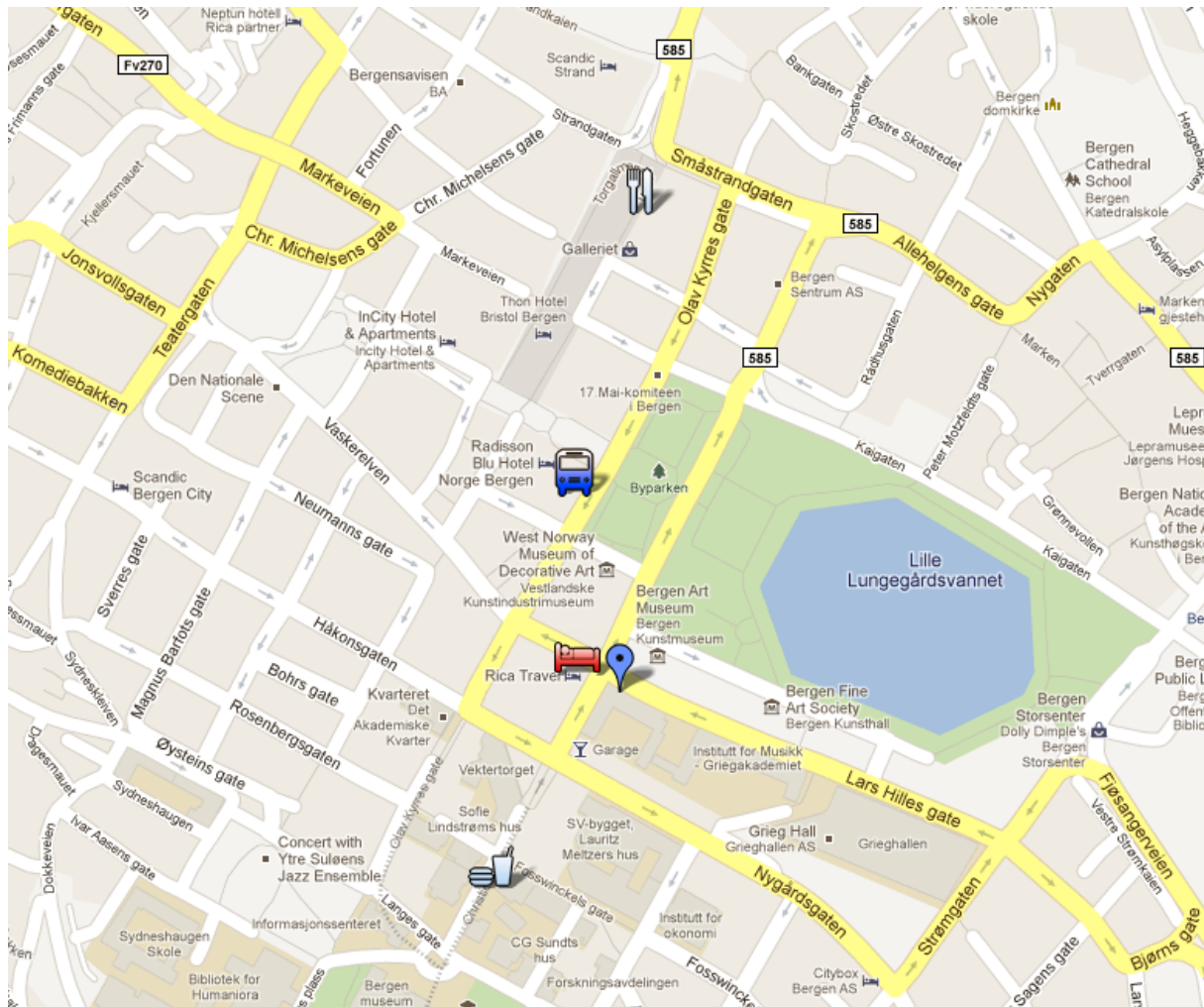
Kl 17.30 – 18.30 Introduksjon til Holbergprisen i skolen ved Barbara Wendelbo

Kl 19.00: Middag på Holbergstuen

Holbergstuen ligger Ca 10 minutters gange fra SV-fakultetet..

Torgallmenningen 6, Tlf: 55 55 20 55

Vi går i samlet flokk for de som ønsker det.

Torsdag 7. november

Sted: Sv-fakultetet, L. Mauritz hus, Fosswinckelsgate 6, øverste etasje (se kart s. 2)

9.00 – 9.05

Styreleder i Holbergprisen, **Sigmund Grønmo**, ønsker deltagerne velkommen. Grønmo er professor ved Sosiologisk institutt ved UiB.

9.05 – 9.30 Velkommen og presentasjon av seminarets program ved **Ingrid Müftüoglu**, Seniorrådgiver ved Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU).

9.30 – 10:15: Antropologisk feltarbeid: en kilde til kunnskap om andres liv - og vårt eget

Om deltakende observasjon på forskning på migrasjon og kjønn ved Christine Jacobsen, sosialantropolog og seniorforsker ved IMER Bergen, Uni Rokkansenteret.

Diskusjon/spørsmål til Christine Jacobsens foredrag

Pause

10.30 – 11.15 Andre del av;

Antropologisk feltarbeid: en kilde til kunnskap om andres liv - og vårt eget

.

Diskusjon /spørsmål til Christine Jacobsebs foredrag

.

11. 30 – 12.15 Lunsj

Sted: Administrasjonskantinen ved Universitetet i Bergen, Christies gate 18, 4 etasje

12.30 – 13.15

En mer velfylt verktøykasse: Om data og metoder i studiet av politisk atferd

Om metode og datamangfold i forskning på politikk ved Jacob Aars, statsviter og seniorforsker ved Uni Rokkansenteret i Bergen.

Diskusjon/spørsmål til Jacob Aars foredrag

13.30-14.15

Å gripe fortiden. Historisk forståelse og metode

Om hvordan man kan identifisere og arbeide med relevante kilder ved Teemu Ryymin, professor i moderne historie ved Institutt for arkeologi, historie, kulturvitenskap og religionsvitenskap ved UiB.

Diskusjon/spørsmål til Teemu Ryymins foredrag

Pause

14.45 – 15.15 Noen oppsummerende ord ut fra de tre innleggene +

Evaluering

Vi avslutter!

Om foreleserne til fagseminaret 2013:

Christine M. Jacobsen er sosialantropolog. Hun arbeider som post.doc. ved UiB og seniorforsker ved IMER Bergen, Uni Rokkansenteret. Hennes forskningsinteresser og undervisningsfelt er knyttet til internasjonal migrasjon og etniske relasjoner, Islam i Europa og kjønn. Hennes arbeid retter seg særlig mot kontinuitet og forandring i religiøse tradisjoner, identiteter og praksiser i kontekst av internasjonal migrasjon, globalisering og sekulær modernitet. Nyere publikasjoner inkluderer bøkene *Islamic Traditions and Muslim Youth in Norway* (2011) og *Kritiske hendelser – nye stemmer. Politisk engasjement og transnasjonal orientering i det nye Norge* (2012). Jacobsen jobber for tiden med forskningsprosjektene Provision of Welfare to Irregular Migrants og Religious freedom and law in (secular) European welfare states.

Ingrid Birce Müftüoğlu har doktorgrad i kulturvitenskap og har arbeidet som forsker ved Uni Rokkansenteret og lektor ved Institutt for arkeologi, historie, kulturvitenskap og religionsvitenskap, UiB. Avhandlingen hennes handler om hverdagens politikk i 1970-tallets kvinnebevegelsen, et arbeid basert på et kildemateriale bestående av kvalitative intervjuer med aktivister i bevegelsen og skriftlige dokumenter som for eksempel feministiske tidsskrifter og blader, pamfletter og møtereferat fra 1970-tallet. Hennes forskningsinteresser er vekselvirkningene mellom politikk og estetikk, sosiale bevegelser og kvinnehistorie. I

tillegg har Müftüoglu engasjert seg i debatten om humanvitenskapenes egenart og relevans i det nye akademiet gjennom boken *Humanioras fremtid. Kampen om forståelsen av menneske og samfunn* (2011, sammen med Simen Andersen Øyen og Finn I. Birkeland) og gjennom nettverksarbeidet *Humanvitenskap for politikkutforming*. Müftüoglu er involvert i organiseringen av det faglige seminaret for lærere i videregående skole i forbindelse med Holbergprisen i skolen.

Teemu Ryymin er professor i moderne historie ved Institutt for arkeologi, historie, kulturvitenskap og religionsvitenskap ved UiB. Hans forsknings- og undervisningsfelt omfatter helse- og medisinhistorie, minoritetshistorie, samt historiefagets historie, teori og metode. Ryymin har publisert en rekke bøker og artikler, blant de siste er *Å gripe fortida. Innføring i historisk forståing og metode* (2012, sammen med Astri Andresen, Sissel Rosland og Svein Atle Skålevåg), *Fortalt fortid. Norsk historieskriving etter 1970* (2013, sammen med Jan Heiret og Svein Atle Skålevåg), og *Vitenskap og varme hender. Den medisinske markedsplassen i Norge fra 1800 til i dag* (2013, sammen med Bente Gullveig Alver og Tove Ingebjörg Fjell). Ryymin jobber for tiden med Haukelands historie 1912-2012.

Jacob Aars er statsviter og seniorforsker ved Uni Rokkansenteret i Bergen. Hans forsknings- og undervisningsfelt er lokalpolitikk, bypolitikk og politisk deltakelse. Han har også forsket på endring og kontinuitet i unges frivillige engasjement på 1990- og 2000-tallet og på ungdoms valgdeltakelse og stemmerett. Nyere publikasjoner inkluderer to kapitler i boken *Sosial kapital i Norge* (2011) og boken *Flernivåstyring og demokrati* (2008, sammen med Ingrid Helgøy). Aars jobber for tiden med forskningsprosjektet Providing integrated health care for older people og med Evaluering av forsøket med nedsatt stemmerettsalder til 16 år ved kommunestyrevalget 2011 og med Evaluering av Nav-reformen.